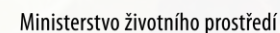

Úvodní workshop

T A
Č R

Projekt (TL02000092/ Podpora pro-environmentálních vzorců chování a incentive pro behaviorální změnu v produkci potravinových odpadů a plýtvání) je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu Éta.

Behaviorální intervence

MENDELU

T A Projekt (TL02000092/ Podpora pro-environmentálních vzorců chování a incentive pro behaviorální změnu v produkci
Č R potravinových odpadů a plýtvání) je spolufinancován se státní podporou Technologické agentury ČR v rámci Programu Éta.

Intervence

- Plánovaný a systematický přístup s cílem změnit chování
 - Podpořit žádoucí chování
 - Snížit chování nežádoucí
- Dva základní typy intervenčního působení
 - Prevence chování
 - Informování o důsledcích chování (feedback strategie)
- Je třeba zvážit:
 - Zaměření intervence
 - Cíl
 - Vymezení výchozího stavu
 - Design intervence
 - Způsob vyhodnocení intervence

Příčiny plýtvání potravinami

- Obecné příčiny
 - záměrné jednání
 - racionální důsledek optimalizace
 - důsledek neúplných informací
- Lidé hodnotí plýtvání jako nežádoucí jev (např. Evans, 2011)
- Lidé neumí odhadnout množství vyhazovaných potravin (např. Quested & Johnson / WRAP, 2009)
- Většina lidí nedělá tolik, kolik by mohla (např. Osbaldiston a Schott, 2012, také Allcott & Rogers, 2014)
- Existuje významný potenciál pro efektivní intervenci cílenou na behaviorální změnu

Intervenční módy

- Informace na odpadových nádobách - nálepka
- Informační letáky, brožury, plakáty
- Video
- Odborné články
- Diskusní setkání
- Poskytnutí speciálních odpadových nádob
- Využití různých medií - sociální média, místní tisk, televize, rozhlas...

Nálepky na odpadových nádobách

- Využito ve studii Shearer et al (2017)
- Experiment byl zaměřen na obecnou populaci (VB)
- Cílem bylo zvýšit využití popelnic na recyklovatelný potravinový odpad
- Jednalo se o úspěšnou intervenci – bylo dosaženo zvýšení potravinového odpadu k recyklaci o 21 %

Zdroj: převzato ze studie Shearer et al (2017), s. 5

Letáky

- Využito ve studiích Bernstad (2014), Jagau a Vyrastekova (2017), Kowalewska a Kołtajtis-Dołowy (2018), Linder et al. (2018), Stöckli et al. (2018), Whitehair et al. (2013)
- Působení na domácnosti, studenty, rodiče studentů, obyvatelé vybraného území
- Některé z nich úspěšné, jiné méně

AUCH IM RESTAURANT FINDET ESSENSVERSCWENDUNG STATT

Ein Drittel aller Lebensmittel werden in den Abfall geworfen. 45% der Abfälle werden in den Haushalten und der Gastronomie verursacht. Sprechen Sie uns an, damit wir Ihre nicht verzehrten Pizzastücke zum Mitnehmen einpacken, um Essenabfälle zu verringern.

UNSERE GÄSTE ERWARTEN EINE REDUZIERUNG VON ESSENSABFÄLLEN

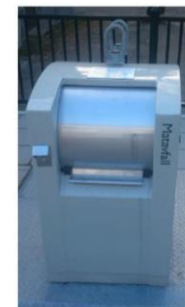
Ein Drittel aller Lebensmittel werden in den Abfall geworfen. 45% dieser Abfälle werden in den Haushalten und der Gastronomie verursacht. Die Mehrheit unserer Gäste erwartet, dass die Verschwendung von Essen reduziert wird. So bitten uns viele, ihre Pizza-Reste einzupacken. Sprechen Sie uns an, damit wir Ihre nicht verzehrten Pizzastücke zum Mitnehmen einpacken, um Essenabfälle zu verringern.

Zdroj: Stöckli et al. (2018), s. 3

YOUR GUIDE TO FOOD WASTE

Join your neighbours at Hovmästargatan, recycle your food waste!

This guide was developed as a part of a project at Stockholm University in collaboration with Stockholmshem with the purpose of promoting the recycling of food waste in Hålsjögränd.

Stockholmshem

Stockholm Resilience Centre
Research for the Governance of Socio-Ecological Systems

Zdroj: Linder et al. (2018), s. 5

MENDELU

T A
Č R

Letáky –ukázky využití

Figure 1. The prompt-type message intervention poster used to encourage food waste behavior change in a university dining facility.

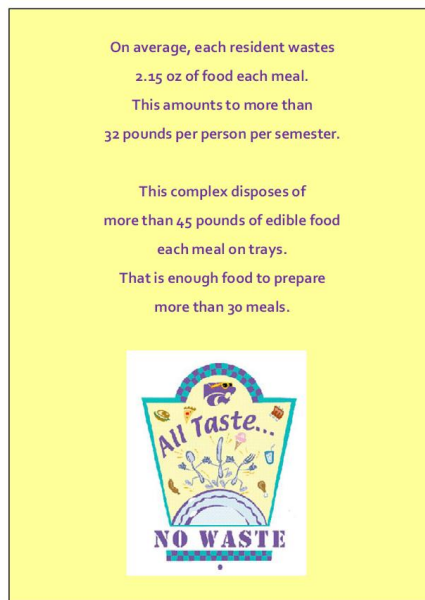

Figure 2. The feedback-based message intervention poster used to encourage food waste behavior change in a university dining facility.

Zdroj: Jagau a Vyrastekova (2017), s. 23

Zdroj: Whitehair et al. (2013), s. 65

Videa

- Využito ve studiích Zepeda a Balaine (2017), Kowalewska a Kołtajtis-Dołowy (2018)
- Obě studie zaměřeny na studenty
- Základem bylo emoční působení na cílovou skupinu
- Jednalo se o úspěšné experimenty

Odborné články

- Využito ve studii Romani et al. (2017)
- Vybraní spotřebitelé dostali k dispozici odborný článek o plánování přípravy potravin
- Měření efektu pomocí deníků

Sociální sítě

- Využito ve studiích Young et al. (2017a), Young et al. (2017b)
- Experiment provedla ASDA
- Využití kombinace intervenčních módů
- Využití FB - sdílení receptů
- Zdůraznění potřeby opakovat sdělení, využívat více kanálů
- Vyhodnocení dotazníkem

Diskuzní setkání

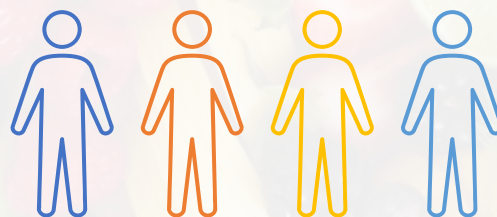
- Využito ve studii de Koning et al. (2016)
- Na diskusních setkáních se probírala témata související s udržitelnou spotřebou
- Ověření efektů pomocí dotazníku
- Některé oblasti byly pozitivně ovlivněny (např. spotřeba plastů)
- Významná role „ducha komunity“

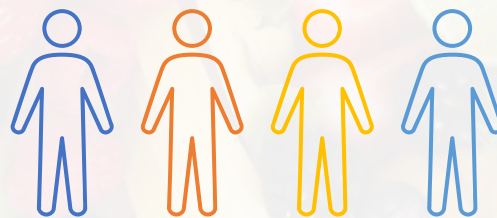
Jaký je cíl?

Kdo je
cílová
skupina?

Jaká je
motivace?

Jaký je cíl?

Cíl intervence jako součást projektu

- Snížení vyhnutelné části biologického odpadu
- Využití efektivních nástrojů
- Empirické vyhodnocení efektů intervenčních módů
- Kvantifikace přímých dopadů (udávané i odhalené preference)
- Experimentální vyhodnocení dvou forem behaviorální intervence
- Sledování “trvanlivosti” působení
- Návrh vhodné metodiky působení na domácnosti určené aktérům v oblasti odpadového hospodářství

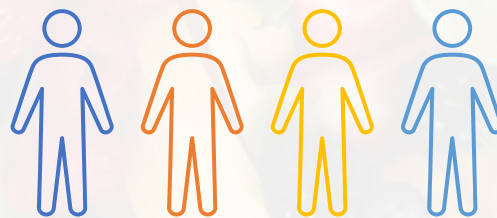
Framework - harmonogram působení

- Identifikace stávajícího chování
 - odhalené preference – sběr bez působení (léto 2019 až jaro 2020)
- Identifikace hlavních motivů
 - udávané preference (léto 2019 až jaro 2020)
 - existující teorie
- Design Intervencí
 - výběr vhodných intervenčních módů (léto 2019 až jaro 2020)
 - testování zvolených forem působení
- Aplikace intervencí (léto 2020 až jaro 2019)
- Vyhodnocení efektů intervence (léto 2021 až jaro 2022)
 - srovnání experimentálních a kontrolních skupin
 - změny v čase – schopnost adaptace

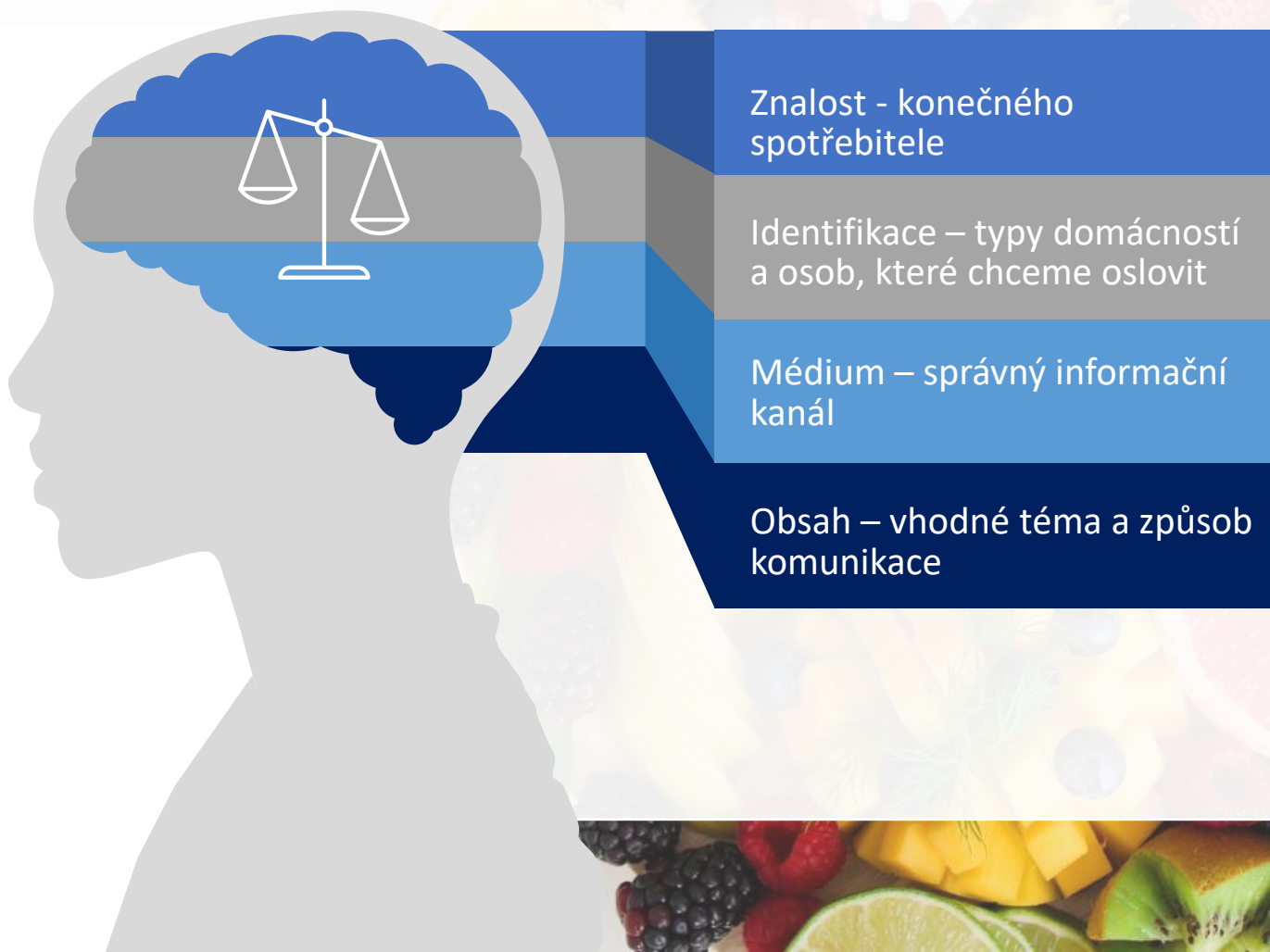

Jaký je cíl?

Kdo je
cílová
skupina?

“Pro koho je intervence určena?”

Cílová skupina projektu

- Domácnost
 - počet členů a přítomnost dětí (Richter a Bokelmann, 2017, Stancu , 2016)
 - příjem (ekonomická situace) (Herath & Felfel, 2016)
 - místo bydliště (Tokareva et al., 2014)
 - vzdělání (Koivupuro et al., 2012)
 - informovanost (Priefer et al., 2016)
- Domácnost je tvořena členy – různé věkové spektrum
- Věk je určující pro správné zvolení vhodného média a formu sdělení
- Neexistuje jediný „svatý grál“

Naše cílové skupiny

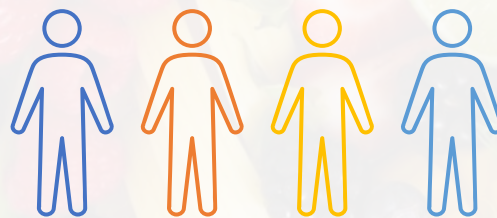
- Neproduktivní věk (0-17)
 - Mateřské školy
 - Základní školy
 - Střední školy
- Produktivní věk (18-64)
- Postproduktivní věk (65 a více)

Jaký je cíl?

Kdo je
cílová
skupina?

Jaká je
motivace?

Motivace ke změně chování

- Vnímaná schopnost ovlivnit výsledek (Visschers et al., 2016)
- Poskytnutí přímé vazby – feedback strategie (Allcott Rogers, 2014)
- Odměňování (Hossasin et al., 2018)
 - monetární, psychologické, reputační
 - gamifikace (virtuální odměny) (Blackman, 2017)
- Pocit viny x hrdosti (Bissing-Olson et al., 2016)
- Ovlivnění nákupních zvyklostí
 - správná informovanost – prohloubení povědomí o problematice
 - vlastní přesvědčení – společenská morální norma
 - tvoření zvyků – delší intervenční působení

Méně náročný „levnější“ intervenční mód - experiment 1

- Neproduktivní věk (0-17)
 - MŠ – místní zpravodaj – tvoření pro děti
 - ZŠ, SŠ – sociální sítě – soutěž
- Produktivní věk (18-64)
 - nálepky na popelnicích
 - leták
 - sociální sítě – zapojení publika (UGC)
- Postproduktivní věk (65 a více)
 - nálepky na popelnicích
 - leták
 - místní zpravodaj – pravidelné příspěvky

Náročnější „dražší“ intervenční mód – experiment 2

- Neproduktivní věk (0-17)
 - MŠ – WS – tvoření pro děti
 - ZŠ, SŠ – působení ve školách – WS, diskuzní setkání
– sociální média – video
- Produktivní věk (18-64)
 - Den země – diskuze nad problematikou plýtvání
 - sociální sítě – video
- Postproduktivní věk (65 a více)
 - informační brožury

Diskuze

- výhody a nevýhody navrhovaných komunikačních mixů
- přenesitelnost módů do praxe veřejné správy
- zkušenosti s jednotlivými formami komunikace
- rizika s působením na domácnosti spojená
- doporučení jiných forem působení

Jaký je
cíl?

Kdo je cílová
skupina?

Jaká je
motivace?

